

21 лютого 2023 року на кафедрі географії в рамках проведення серії семінарів «Набуття компетентностей успішного використання різних картографічних джерел інформації для пошуку, інтерпретації і демонстрації різноманітних географічних даних на уроках географії» для освітян м. Києва та Київської області було проведено семінар на тему «Розграфлення та номенклатура топографічних карт».

Спікер семінару – кандидат географічних наук, головний редактор ДНВП «Картографія», доцент кафедри географії Українського державного університету імені Михайла Драгоманова **Остроух Віталій Іванович**.

Під час семінару було розглянуто особливості системи поділу карти, розграфлення і номенклатуру карт масштабом 1:500000, 1:200000, 1:100000

Теоретичні відомості

Топографічна карта – це карта багатокришкова, тобто така, що дис картографічною для роботи.

Процес поділу карти на окремі аркуші називають **розграфленням**, а позначення час розграфлення меж окремих аркушів проводять за напрямками меридіанів і паралелей.

Розграфлення і номенклатура вітчизняних топографічних карт всього масштабу 1:1 000 000 ідея створення такої карти була висунута ще наприкінці XIX ст. Розграфлення і номенклатура з'явилися та були складовою цієї карти.

Вітчизняну карту масштабу 1:1 000 000 розроблено із врахуванням рекомендацій.

Розміри аркуша карти масштабу 1:1 000 000 становлять **6° по довготі та 4° по широті**.

Межі аркушів мільйонної карти по довготі збігаються з межами координатних зони такого масштабу. Сукупність цих аркушів називається **колоною** (колоною аркушів ведеться від **180-го меридіана**, а зони відраховуються від **Гринвічського меридіана** але 31-ша колона).

Якщо за меридіанами аркушів мільйонної карти утворюють колони, то за паралелями на північ та південь від екватора.

Положення аркуша карти в загальній системі розграфлення, тобто його номери знаходяться аркуш. Наприклад, аркуш **F-33**.

Межі аркушів карт наступних масштабів проводяться в результаті розподілу між аркушами карти масштабу 1:1 000 000.

Для подальшої роботи Вам допоможуть таблиці:

Позначення аркушів кожного масштабу

Розміри аркушів кожного масштабу по довготі та широті

Далі перейдемо до поділу аркуша мільйонної карти на аркуші крупніших масштабів.

Розграфлення аркушів карти масштабу 1:500 000 і більше проводять поділом паралелів, що проведені з інтервалом, який встановлено для кожного масштабу.

Аркуші **п'ятсоттисячної** карти (1:500 000) отримують поділом мільйонного аркуша **п'ятсоттисячної** карти **меридіанами, що проведені через кожен 3° і паралелі з інтервалом 2°**.

Аркуші **двохсоттисячної** карти (1:200 000) отримують поділом мільйонного аркуша **через кожен 1° і паралелі з інтервалом 0°40'**. Позначають їх римськими цифрами в аркуші **стотисячної** карти (1:100 000) отримують поділом мільйонного аркуша **кожен 0°30' і паралелі з інтервалом 0°20'**. Позначають їх арабськими цифрами від 1 до 144.

Розграфлення аркушів масштабу 1:50 000, 1:25 000 та 1:10 000 здійснюється

Vitalii Ostrokh

Юлія Гриненко

Valentyna Schabelska

Viktoria Lepetyuk

Розграфлення аркуша карти масштабу 1:1 000 000

N-36

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72

1:100 000 N-36-12

73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108
109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132
133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144

1:200 000 N-36-XII

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72

1:500 000 N-36-Г

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72

1:1 000 000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72

розграфлення геодезичної зони частинами на окремих аркушах, розміри яких за прийнятою системою – **номенклатурою топографічних карт**. Під утворюються на розграфленні й номенклатуру Міжнародної карти масштабу, міжнародний географічний конгрес (Лондон, 1909) затвердив принципи цього конгресу та інших міжнародних угод.

ауса. Для зображення всієї зони потрібно кілька десятків аркушів карти зони, як і зони, нумеруються **арабськими цифрами**, але їхній рахунок зони на 30 одиниць більше або менше номера зони. Наприклад, 1-ша зона, **отин ради, або пояс**. Ряди позначають великими буквами латинського алфавіту.

дається з буквенного позначення широтного ряду і номера колони, у яких аркуша меридіанами і паралелями на встановлену кількість рівних частин.

аркуша на певну кількість частин. Межами аркушів є відрізки меридіанів і паралелів.

им меридіаном і середньою паралеллю на 4 частини. Межами аркушів на чотирьох літерах українського алфавіту: А, Б, В, Г.

стин. Межами аркушів двохсоттисячної карти є **меридіани, що проведені через кожен 1° і паралелі з інтервалом 0°40'**.

ни. Межами аркушів стотисячної карти є **меридіани, що проведені через кожен 0°30' і паралелі з інтервалом 0°20'**.

ютири частини аркуша карти попереднього масштабу.

Vitalii Ostrokh

Юлія Гриненко

Людмила Романчук

Viktoria Lepetyuk

Валентина Дідушко

Дідушко В

Valentyna Schabelska

Марія

Дідушко В

Ярослав Біленький